

מסורת הש"ס

א) עדיות פ"א מ"ב,
ג) עדיות פ"א מ"ג,
ג) נבדכות מו. ושי"ן,
ד) עדיות פ"א מ"א מה' ב.,
ה) חגיגה טו., ו) נלקטן ח. ע"ן לט: חולין לז., ו) ע"ז ח. ה. ח) וי"ל בפניו,
ז) ובמדרש טו., י) נמלא ה' לוגין חמש שכן ה' רביעי הקב שהקב ד' לוגין כ"ל וכו"ה בפ"י הכרעטורי נאולס לפי הנהי מהרש"ל לוגין ה' הוא ס"ד כאשר לפנינו וכ"ע ובד"ה ה' רבעים לכו"ך למחוק אות ה' וכו"ה בדפוס יטן,
כ) נבחוסיפ פ"א, ו) י"ל דשמאי והלל מ) פ"א מ"ד ומי"ב, ו) ונע"ש חו"כ עירובין פג: ד"ה שבעה חו"כ פסחים מח: ד"ה חמשה,
כ) ונע"ש חו"כ ע"ז: ד"ה מלמד כ' חו"כ סנהדרין יד: ד"ה מלמד,

מוסף רש"י

כל הנשים דייין שנתן. אם רלחה דס' על אס טעמא תרומה ותריותא שבעה כתי' משעת רליה ואילך, ולא אמרינן כי היכי דתשמיץ אשתמה דס' צביה הניח, אי הוה בדקה נמי מקמי הכי הוה אישתמה וסבלי צית הכחם העמדוהו, וקיימא לן בפ"י ואל דופן מרה מ). כל השנים מנמנמא צביה הניחן (נדח ב.). מפקידה לפקידה. לשמע טע פלוק דיהי רלחה וסבלי צית הכחם העמדוהו (שם). לא כדברי דה. שהחמיר יותר מדי, דודאי טלי האי ימים בימי לא מוקמי ליה טובלי צית הכחם, ולא כדברי דה. שניקל יותר מדי (שם). מבעת עדיה מבעטת על יד מפקידה שם יד ימיס הכנה בין פקידה לפקידה, לא מטמאין להו לטלוה טהרות דדיני וצני אלא אחת שבעטקת בהם מנמנמא בשעת אחת, נמלא מעת לעת ממעטת וזמן מפקידה לפקידה (שם). ובמקדמה על פקידה ממועטת על יד מעת לעת. שאס היה זמן מפקידה לפקידה מועט מזמן מעת לעת, הולכים אחריה להק, כגון בדקה עצמה שחרית ומנחה טהורה וחזרה ונדקה ערבית ומנחה טמאה, למקמן צמתי' (שם יא.). פעמים צריכה להיות בודקה, שחרית וצין המשמשת, לא מטמאין טהרות של ליל אמש דהא בדקה שחרית ומנחה טהורה, ולכא למימר דהוי דס' מתחילת ביהאי שעתא אלא כין טהרות דמנחה שחרית ואילך מנמאין, דהיינו מפקידה לפקידה על יד. על כח מעת לעת מפקידה הוא כל וממעט, כמו פוסק על ידו דיבמות (טו). וכן הכנה (נדח שם). הדבורא לגת. לדרבן גנת ולעשות מנין יין הרבישר. לענין טומאה במקשה הנוף, האילו ולכן כן עומדין תמא ליה במאי דניק מניחה (שי"ן עז:). פשטה מלכות.

שנתן מתקן מוסרין כתי', כדלמרינן בסנהדרין, ומי שאינו סמוך אינו דני קנסות (שי"ן שם), דיני קנסות ס"ד. וכי לשבת הגזית עומת לניני קנסות (סנהדרין אה). אלא שלא דנו דיני נפשות. שאין דיני נפשות בכל מקום אלא בעוד שטהדרינן וטבת בלשנת הגזית שנאמר (דברים) וקמת ועלית אל המקום, מלמד שהמקום גורס, וזיון דחור נדפשי רזמים ולא היו מפקדין לאון עמדו וגלו משם (שם).

יציאות השבת פרק ראשון שבת

ולמחר השוּוּ. שחזרו כהן צ"ה: **קצ ומחלה**. ירושלמי' שהן ו' לוגין וצ"ה וחומש צ"ה למדה מדברית והוא עומר לגלגלת עשירית האסיפה שחייב צחלה כדכתיב **עריסותיכם**^(י) כדי עיסת מדבר והוסיפו שמות צירושלים נמלא שש מדבריות נכנסות בחמש ירושלמיות ולוג

הנשאר וצ"ה וחומש צ"ה עולין ללוג ירושלמי שהלוג מדברי ששה צ"ה נכנסין בחמשה צ"ה גדולים נמלא הלוג חסר צ"ה גדולה תן צ"ה וחומש צ"ה תחת צ"ה גדולה שהחומש הוא שמות מלצר [נוסף] על הציצה נמלאו ששה צ"ה גדולים שהן לוג גדול הרי הן ששה לוגים ירושלמי' דהן קצ ומחלה: **משהגדילו המדות**. הוא מדם כפורי שעודפת שמות על ירושלמית ^(י)נמלאו הו' לוגין ה': **ה' רבעים**. לוגין שהן רביעית הקצ: **חמשה ועוד חייבין**. דסברי רבי יוסי מדה מדברית היו צ"ה גדולים משלנו והכי נמי א"ר יוסי בעירובין צפרק כ"ד משתמטין (דף פג:). כמה שיעור חצי פרס שני צ"ה שוחקות והתם מפרש האי ועוד אחד מכ' צצ"ה לכל צ"ה: **בין י"ב לוג פוסלין**. אם פלו לתוכן קודם שנשלם אכל אם נשלם שוב אינו נפסל ואפילו המשיך לתוכן אחרי כן אלק סאה: **שחייב אדם כו'**. כלומר הין אינו לשון משנה אלא לשון תורה אלא כך שמעה מפי שמעיה ואבטליון. ורבותי מפרשין [בגליון] משה רבינו ולכי נגמגס שהיי בחמה מקומות לא הקיד על כך: **שני גרדייס משער האשפות**. במסכת עדיות" מפ' למה הוכרח שס' אומנותס ושס מקומס לומר שלא ימנע אדם עצמו מצית המדרש שאין לך אומנות פחותה מגרדי שאין מעמידין ממנו לא כהן גדול ולא מלך כדלמרינן בקדושין (דף פג.) ואין שער צירושלים פחות משער האשפות והכריעו בעדותן כל חכמי ישראל: **כל הנשים**. הרואות **דס: דיין שעתן**. לטמא טהרות משעת ראייתן ואילך: **מפקידה לפקידה**. למפרע. דקה היום ומנחתה טהורה ודקה לסוף שצוב ומנחתה טמאה חוששין למנעה מעבדיה ראשונה ואילך שמא עם סילוק ידיה **רלחה: מעט לעט ממעט על יד מפקידה לפקידה**. שני זמנים הוכרחו צה למפרע להלך אחר הקל שבהן אם מפקידה לפקידה יתר על מעת לעת הלך אחר מעת לעת ואס מעת לעת יתר על מפקידה לפקידה הלך אחר הפקידה: **ממעט על יד**. ממעט אחריו: **לסמוך**. פלוגתא היא ^(י)דצ"ש וצ"ה גבי מציאין נדרים ונדבות וקומינן צי"ט: **כי קאמר רב הונא**

היכל דלינא פלוגתא דרבנמא. שלש מקומות שאמר רב הונא לא נחלקו כהן רבותיהן הראשונים אכל סמיכה כל האצות צ"ד ^(י) והנשיאים מיוסי בן יועזר עד הלל נחלקו צה במסכת חגיגה [טו:]. **הנוצר**. ענבים לדורכן צגת. דלילו הנוצר לצימוקין משקה היואא מהס אין מכשירים ללא ניחא ליה: **שמאי אומר הוכשרו**. ציין הנדלף מהן על גביהן. ואע"ג דלילו לאיצוד לארץ ששות מן הסלים גזירה שמא יצטרנו צקופות מזופפות כדמפרש לקמיה (דף ח.). **הא שטיק ליה הלל** ולא עמד במחלוקתו כדתינא צפרקין (שס) אומו היום היה הלל כפוף כו': **המלכות**. הרשעה רומי: **פשטה**. התחילו לכבושן: **הלל ושמעון**. רבן שמעון בנו של הלל היה: **ורבן גמליאל**. הוא רבן גמליאל הזקן: **ושמעון**. הוא ^(י) רבי שמעון הנהרג עם הרוגי מלכות והוא היה אביו של ר"ג דלעריה לרבי יהושע בן חנניה (צרכס פ"ד דף כו:). ושעשה מחלוקת עם ר"א בן הורקנוס (צ"מ פ"ד דף נט:): **צפני צבים**. צעוד הבית קיים: **ק' שנה**. אחרונים שלפני המורבן התחיל נשיאותו של הלל ופרנסו אלו ארבעה דורות **ק'** שנה אלמא הלל קודם לחורבן **ק'** שנה: **ואילו יוסי בן יועזר**. קדים להלל כמה דורות במסכת אצות"ס:

ישלמה גזר לקדשים ואתו אינהו וגזור אף לתרומה גופא אמר רב יהודה אמר שמואל י"ח גזרו ובי"ח נחלקו והתניא הושוו בו ביום נחלקו ולמחר הושוו גופא אמר רב הונא בג' מקומות נחלקו שמאי והלל ^(י)שמאי אומר מקב חלה והלל אומר מקביים וחכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא יקב ומחצה חייב בחלה משהגדילו המדות אמרו חמשת רבעים קמח חייבין בחלה ר' יוסי אומר ה' פטורין ה' ועוד חייבין ואידך ^(י)הלל אומר מלא הין מים שאובים פוסלים את המקוה ^(י)שחייב אדם לומר בלשון רבו שמאי אומר תשעה קבין וחכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה עד שבאו ב' גרדיים משער האשפה שבירושלים והעידו משום שמעיה ואבטליון יגששלשה לוגין מים שאובין פוסלים את המקוה וקיימו חכמים את דבריהם ואידך ^(י)שמאי אומר כל הנשים דייין שעתן והלל אומר מפקידה לפקידה ואפילו לימים הרבה וחכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא ימעת לעת ממעט ע"י מפקידה לפקידה ומפקידה לפקידה ממעט על יד מעת לעת ותו ליבא והאיבא ^(י)הלל אומר לסמוך ושמאי אומר שלא לסמוך כי קאמר רב הונא היבא דליבא פלוגתא דרבנמא בהדיהו והאיבא ^(י)הבוצר לגת שמאי אומר הוכשר והלל אומר לא הוכשר בר מיניה דההיא דהתם קא שתיק ליה הלל לשמאי: **יוסי בן יועזר איש צירדה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים** גזרו מומא' על ארץ העמים ועל כלי זכוית: והא רבנן דשמנים שנה גזור ^(י)דאמר רב כהנא כשהלה ר' ישמעאל בר' יוסי שלחו לו ר' אמור לנו ב' דברים שאמרת ^(י) (לנו) משום אביך שלא להם כך אמר אבא ק"פ שנה עד שלא חרב הבית פשטה מלכות הרשעה על ישראל פ' שנה עד שלא חרב הבית גזרו מומאה על ארץ העמים ועל כלי זכוית מ' שנה עד שלא חרב הבית גלתה לה סנהדרין וישבה לה בחנויות למאי הילכתא א"ר יצחק בר אבדימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני קנסות ס"ד אלא איבא שלא דנו דיני נפשות וכי תיבא בפ' שנה נמי אינהו הוו והתניא הלל ושמעון גמליאל ושמעון נהגו נשיאותן ^(י) (לפני) הבית מאה שנה ואילו יוסי בן יועזר איש צירדה ויוסי בן יוחנן הוו קרבי מובא

אלא **ש**מאי גזר לקדשים. תימה דצפ"ק דפסחים (דף יט: ושס) קאמר רבי עקיבא זכינו שאין טומאת ידים במקדש ופרך ולימא שאין טומאת ידים וכלים במקדש ומשני רבי יהודה ידים קודם גזירת כלים נשנית א"ל רבה והא תרוייהו צו ציוס גזרו דתנן הספר והידים והכלים כו' והשתא מאי קפריך רבה והא ידים דקדש דמיירי התם שלמה גזר וכלים גזרו צי"ח דבר יש לומר דר"ע אי"ח דבר קאי שהיה מחדש וה"ק זכינו שכשעסקו צי"ח דבר צדיני ידים שלא רלו לגזור טומאת ידים במקדש ורב יהודה דשני ידים קודם גזרת כלים נשנית דהיינו צימי שלמה ולהכי לא נקט ר"ע אלא ידים משום דלעולם הוי ^(י) זה זכות במקדש אפילו צימי שלמה אפילו הכי חוזר ומקשה לו רבה והא תרוייהו כו' משום שלא דלא משמע ליה לישנא הכי:
שלמה גזר בו'. והשתא לא הוי כריך לשנויי דליניהו גזור ולא קבלו מינייהו אלא איניהו גזור תללות כו' ואילפא קאמר דידים דגזור שלמה תחלתן לשריפה אלא משמע ליה דקאי אילפא אי"ח דבר [ט"ז]:

שמאי אומר מקב ד'חלה ה"ל אומר מקביים. צירושלמי' מפרש טעמא דשמאי והלל משום דאיפה ב"י"ח קצים ועשירית מלצר היינו צ' קצין וצאיותו שיעור לריך להפריס חלה להלל ושמאי כסג' דלריך צ' חלות לעומר שהיו עושין ממנו צ' חצילות אחת צדוקר ואחת צערב וכשיעור חצילה אחת חשיב שמאי עיסת מדבר: **רבי יוסי אומר ה' פטורין ה' ועוד חייבין**. ^(י)דקסגר רלשית עריסותיכם שכשיפריס חלה שעדיין ישאר כדי עיסת מדבר ואור"ס דאין למחוק צפרק כלל גדול (לקמן דף עו.) וצפ' אלו עובדין (פסחים דף מח.) דמייתי התם חמשה רבעים ועוד חייבין צחלה דלמיתא כר' יוסי: **א"ר שאל דנו דיני נפשות**. תימה^(י) דקומת ועלית אל המקוס דדרשינן מיניה (סנהדרין יד: פו.) מלמד שהמקוס גורס לא כתיב אלא צוקן ממרלא וצוקן ממרלא גופיה לא כתיב אלא צהמרלחתו שלריך שימרה עליהם במקומן אכל לדנוי יכול אע"פ שאין צ"ד הגדול בלשכת הגזית ואין נראה לומר^(י) דבעינן שיהיו במקומן צשעת עצירה כמו צוקן ממרלא דהא צוקן ממרלא לא על המרלחתו לצד מייחצ"ב אלא עד שיחזור לעירו ועשה כהורלחתו והאס לא כתיב מקוס ועוד דלא מזינו צסוס מקוס שהיו צודקין^(י) אס היו צ"ד בלשכת הגזית צשעת עצירה אס לאו^(י) ס:
אמו

ושמאי גזור לתרומה נמי, ולא קבילו מינייהו, אמו תלמידיהו גזור וקבילו מנהון. אמר רב יהודה בי"ח דבר נחלקו ובי"ח גזור, ואסיק' בי"ח שנחלקו בו ביום, למחר הושוו. אמר רב יהודה אמר שמואל בג' מקומות נחלקו שמי והלל שמי אומר מקב חלה בו. וכולן מפורשים במשנתנו בחולת עדיות והיא מסכת בחירתא. ארין העמים. יוסי בן יועזר איש צרדה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים גזור על

פרק ראשון שבת

טו.

עין משפט
נר מצוה

קיד א מ"י פ"ח מהלכות שאר אצות העומאות הלכה ח:
קבו ב מ"י פ"ו מהלכות צמרים הלכה טו סמג עשין קמא טור שו"ע אר"ם סימן מנו סעיף א וטור שו"ע יו"ד סימן שעד סעיף א:
קבו ג מ"י פ"ד מהלכות מקואות הלכה צ סמג עשין רמא טור שו"ע יו"ד סימן לא סעיף טו:
קיד ד מ"י פ"ג מהלכות טומאת משכב ומשכב הלכה ד סמג עשין רמג:

הנהות חב"ח

ג) נב' וי' דברים מנמכת משום כל"ל ויבית לט נמחק:
ב) רש"י ד"ה כי קלמני וכו' האבות צ"ד עס הששלים וכו' נמסכת חגיגה, י"ב פ' אין דורשין דט"ו סוף ע"ב:
ג) ד"ה ושמןיו הוא שנקרא רשבי"ג הנהיג עס הנוגז:
ד) תוס' ד"ה אלא וכו' הוי זכות דה מקדש:

מוסף תוספות

א. דמסכת חלה. חו"כ.
הא"ש. ג. שלש שאין להיניח. חו"כ.
הא"ש. ג. דבצאי עומר משערינן לפי. חו"כ.
הא"ש. ד. טעמיה דר' יוסי דאמר ועוד משום. חי' הרי"ן. ו. מנא לן דדיני נפשות תלויים במקום. דהך קרא. חו"כ.
הא"ש. ו. כדאמרינן (סנהדרין יז.) מצאן אבית פני והמרה עליהם אין המראות המראה. חו"כ.
הא"ש. ז. דלהכי היו מביחין מלרין דיני נפשות משום דבשעת עבידה לא היה ב"ד הגדול במקומו. חו"כ.
הא"ש. ח. מיתיה. חו"כ.
הא"ש. ט. כשהיו גנים דיני נפשות. חו"כ.
הא"ש. י. וי"ל דרדשינן כל זמן שסתהדרין גדולה במקומה כדון אצל מבה, אז מופשטת תתן לך בכל שרידך לשפוט דיני נפשות, נסתלקו הם בטלו כל דיני נפשות. חו"כ. ע"ז ח: [נועי שנת מן מן].

רב נסים גאון

מלא הין מים שאובין ההיין י"ב לוג. והקב יש בו ד' לוגין, הנה כטי קבין ל"ו לוג. ויפירושו במזאור במס' עדיות ובתלמוד בפרק ערבי פסחים, וקבא מנלן דארבע לוגי הורא, דתניא (עדיות פ"א) הלל אומר מלא הין מים שאובין פוסלין את המקוה, וכמה הין י"ב לוג, שמי אומר ט' קבין שזן ל"ד לוג, אלאמא קבא ארבעה לוגי הורא, דתניא (מנחות דף יח) הין, וחצי הין ושלישית ההין ורביעית ההין [גלוג], וחצי לוג ורביעית [נהלוג]. אלאמא לוג ארבעה רביעיותא הורא, ובגמרא דשתי מדרות [שס דף יח] אמרו והין חריסר לוגי הוי דכותב ידיה זה, זה בגימטריא י"ב לוגי הורא.

רבינו חננאל

ואסיק' שלמה תיקן טומאה לידים לקדשים, והלל